

به نام خدا

دانشتیهای سلامت دهان و دندان

فصل اول

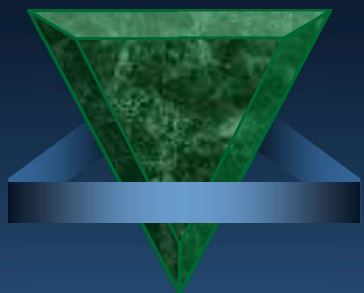

آشنایی با قسمت‌های مختلف دهان و دندان

پس از مطالعه این فصل، انتظار می‌رود شما بتوانید:

۱. نقش دهان و لایه‌ها و سطوح دندان را بیان کنید.
۲. موقعیت هر دندان (شیری و دائمی) در فک را در چارت مربوطه رسم کنید.
۳. اهمیت دندانهای شیری را شرح دهید.
۴. دندان ۶ سالگی و اهمیت آنرا بیان کنید.
۵. بطور عملی، معاینه دهان و دندان را انجام دهید.

آشنایی با قسمت های مختلف دهان و دندان:

نقش دندان :

جویدن

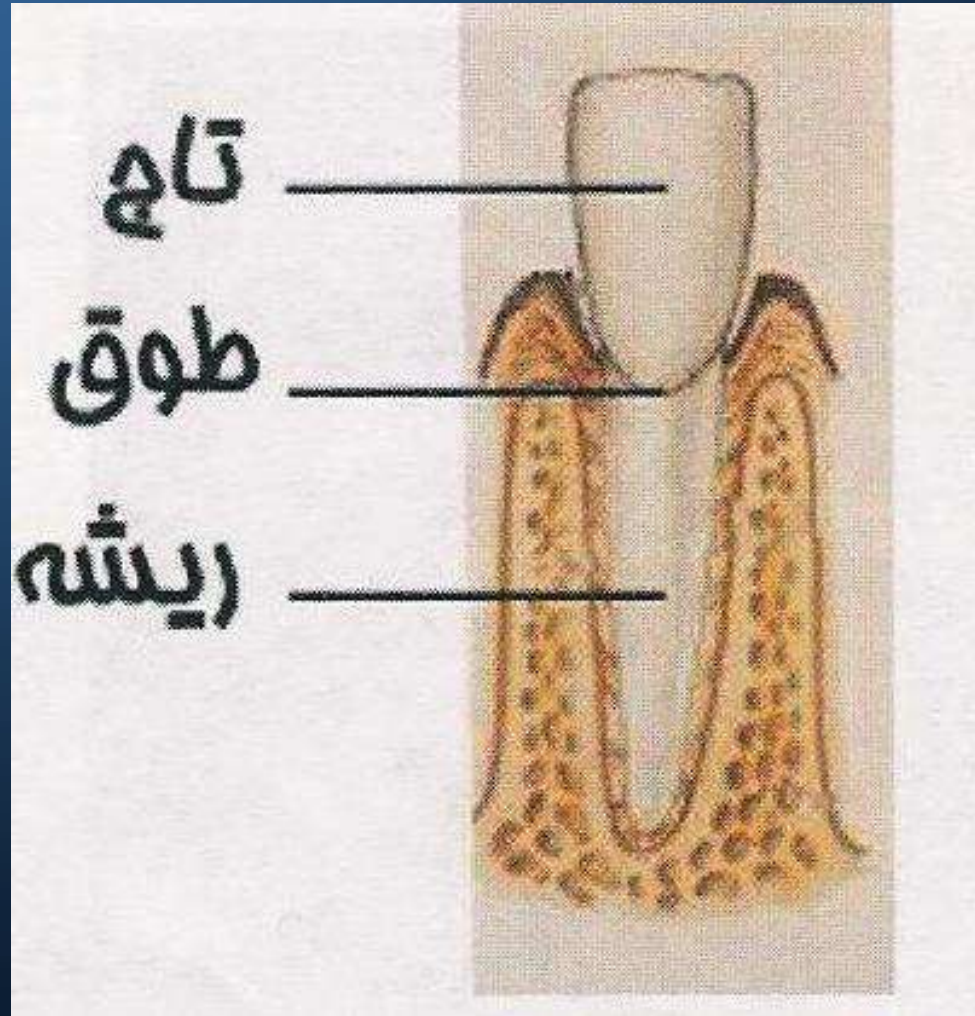
تکلم

حفظ زیبایی

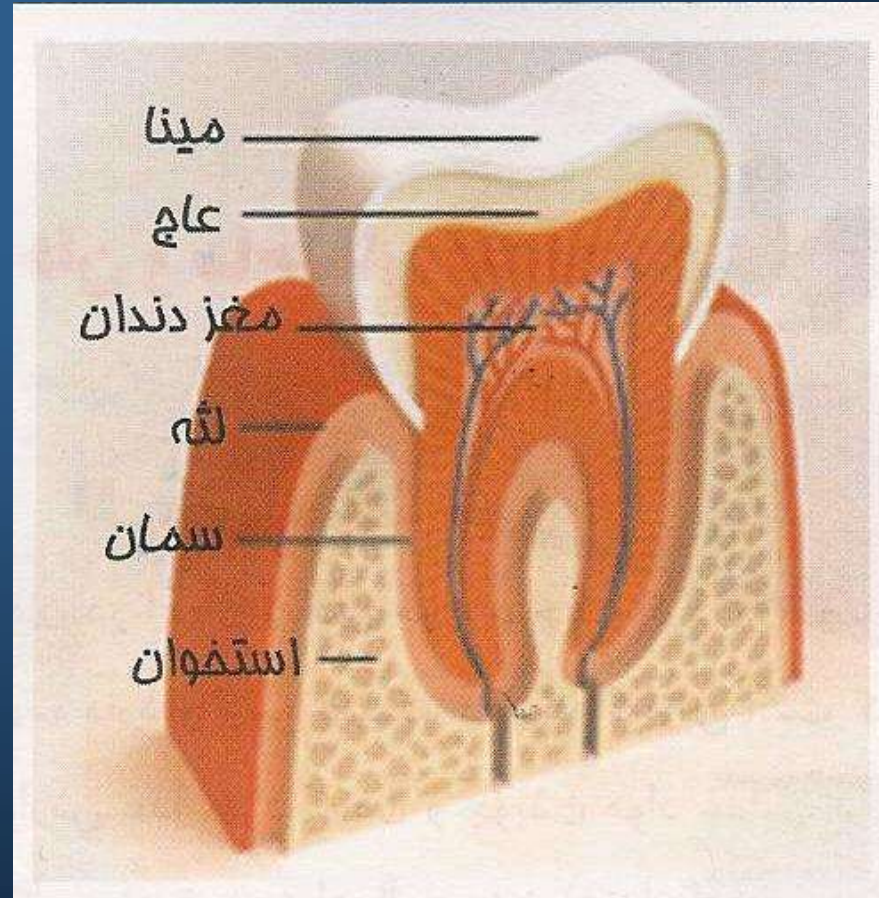

بخش های مختلف دندان:

لایه های مختلف دندان:

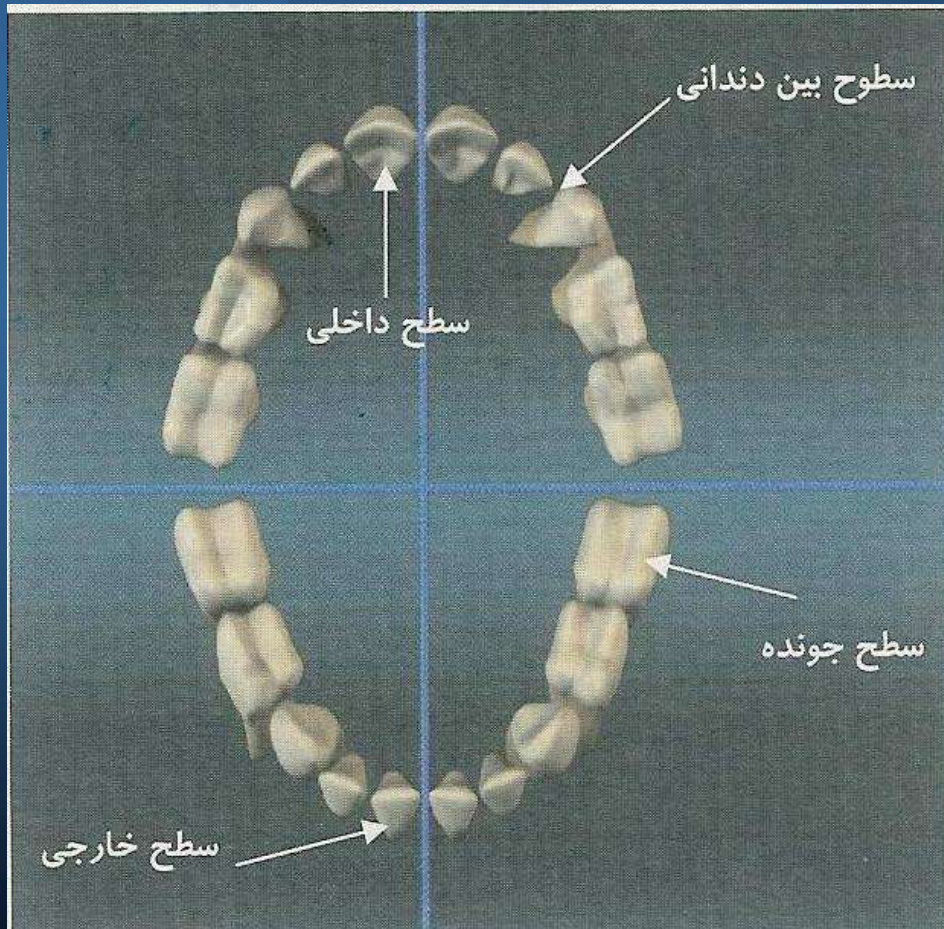
به مجموع لثه و استخوان و الیافی که دندان را در استخوان نگه
می دارند بافت‌های نگهدارنده دندان گفته
می شود.

سطوح مختلف دندان ها:

✓ هر دندان دارای ۵ سطح است :

- سطح خارجی
- سطح داخلی
- سطح جوئنده
- سطوح بین دندانی

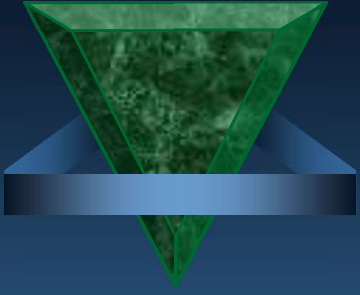

دوره های دندان‌نی:

- ❖ دوره دندان شیری
- ❖ دوره دندان مخلوط
- ❖ دوره دندان دائمی

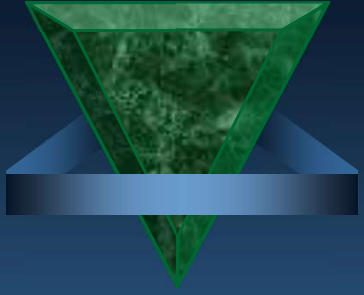

دندان شیری:

- زمان رویش : حدود ۶ ماهگی
- زمان تکمیل : ۲ تا ۵/۲ سالگی
- تعداد کل : ۲۰ عدد

دندان دائمی:

- زمان رویش : حدود ۶ سالگی
- زمان تکمیل : ۱۲ الی ۱۳ سالگی
- تعداد کل : ۳۲ عدد

تفاوت دندانهای شیری و دائمی

دندان دائمی	دندان شیری	معیار
بزرگتر	کوچکتر	اندازه
کدر	روشن	رنگ
بلندتر	کوتاهتر (پیازی شکل)	تاج
بزرگتر	کوچکتر	سطح جونده

اهمیت دندانهای شیری:

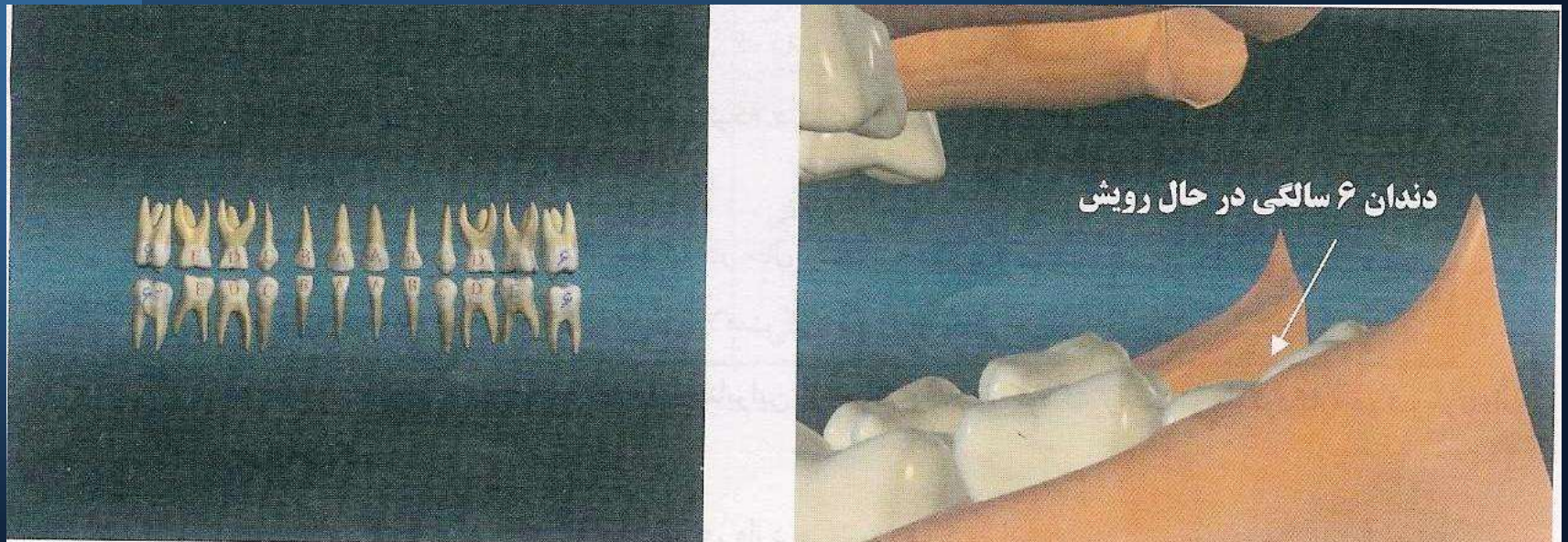
- ✓ حفظ فضای لازم برای رویش دندانهای دائمی
- ✓ کمک به رشد و تکامل صورت
- ✓ اهمیت در جویدن و هضم غذا
- ✓ اهمیت در تکلم و بیان صحیح حروف

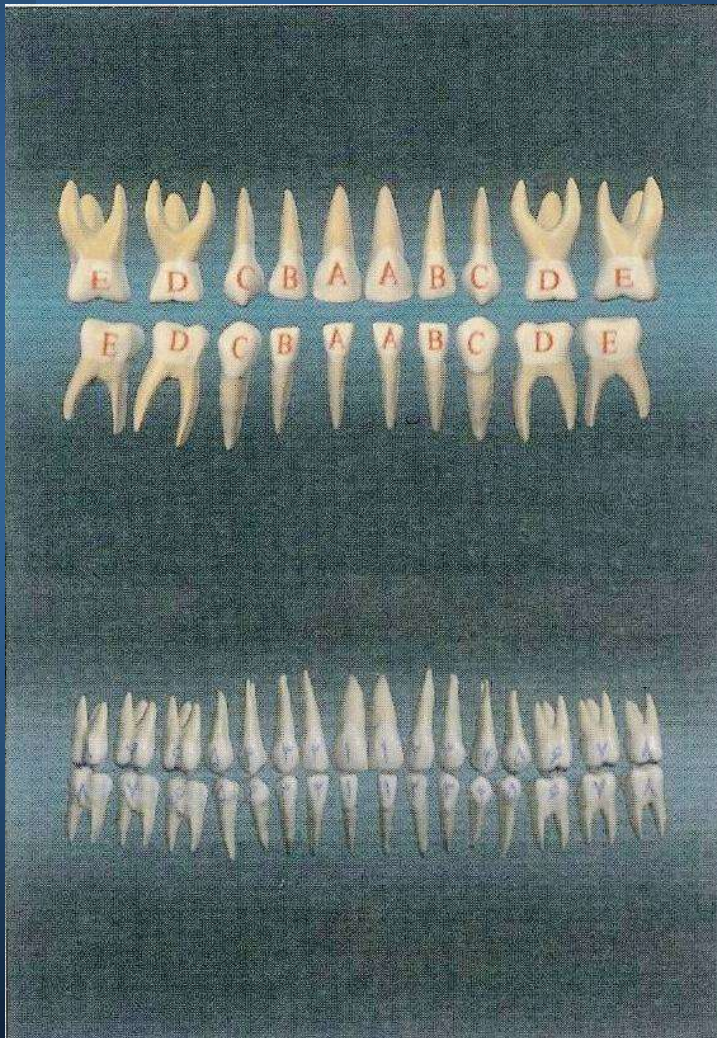
دندان ۶ سالگی و اهمیت آن :

- اولین آسیای بزرگ دائمی
- محل رویش آن پشت آخرین دندان شیری

نمودار ثبت دندانهای شیری و دائمی:

چارت ثبت دندانهای شیری

نیمه راست فک بالا					نیمه چپ فک بالا				
E	D	C	B	A	A	B	C	D	E
نیمه راست فک پایین					نیمه چپ فک پایین				
E	D	C	B	A	A	B	C	D	E

چارت ثبت دندانهای دائمی

نیمه راست فک بالا								نیمه چپ فک بالا							
۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
نیمه راست فک پایین								نیمه چپ فک پایین							
۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸

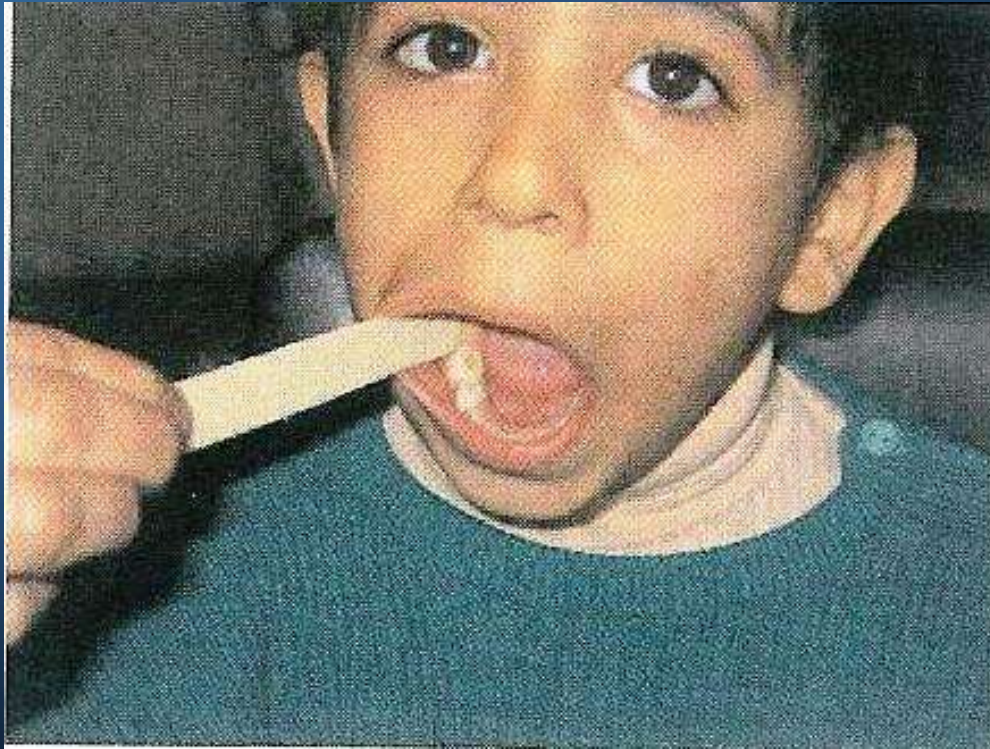
معاینه دهان و دندان:

وسایل لازم:

چوب زبان

چراغ قوه

گاز تمیز

شخصیات عالی سلامت و رفاهیت

شاخص های سلامت دهان و دندان

- **dmft** (دندانهای شیری)
- **DMFT** (دندانهای دائمی)
- **Caries Free** (بدون پوسیدگی)
- **CPITN**

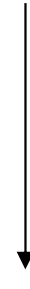
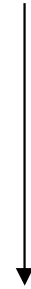
D

M

F

T

دندانهای دائمی

Decay   Missing   Filling   Teeth

d   m   f   t

دندانهای شیری

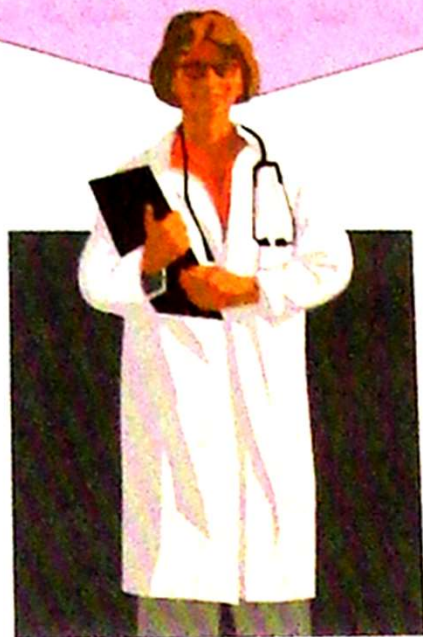

بیماری های دهان و دندان

فصل دوم

بیماریهای دهان و دندان

پس از مطالعه این فصل، انتظار می‌رود شما بتوانید:

۱. چگونگی ایجاد پوسیدگی را توضیح دهید.
۲. علائم پوسیدگی دندان را نام ببرید.
۳. محل‌های شایع بروز پوسیدگی در دندان را بیان کنید.
۴. تفاوت لثه سالم و لثه ملتهب را توضیح دهید.
۵. علت بیماری لثه و عوامل مؤثر بر پیشرفت آنرا بیان کنید.
۶. توصیه‌های لازم در زمان بروز برفک را توضیح دهید.
۷. توصیه‌های لازم را در زمان بروز تبخال بیان کنید.
۸. عوامل دهانی و خارج دهانی بوی بد دهان را نام ببرید.

پوسیدگی دندان:

تعریف پوسیدگی

پلاک میکروبی: میکروبهای داخل دهان، مواد غذایی، مواد قندی لایه ای را روی دندانها تشکیل می دهند که **پلاک میکروبی** نامیده میشود .

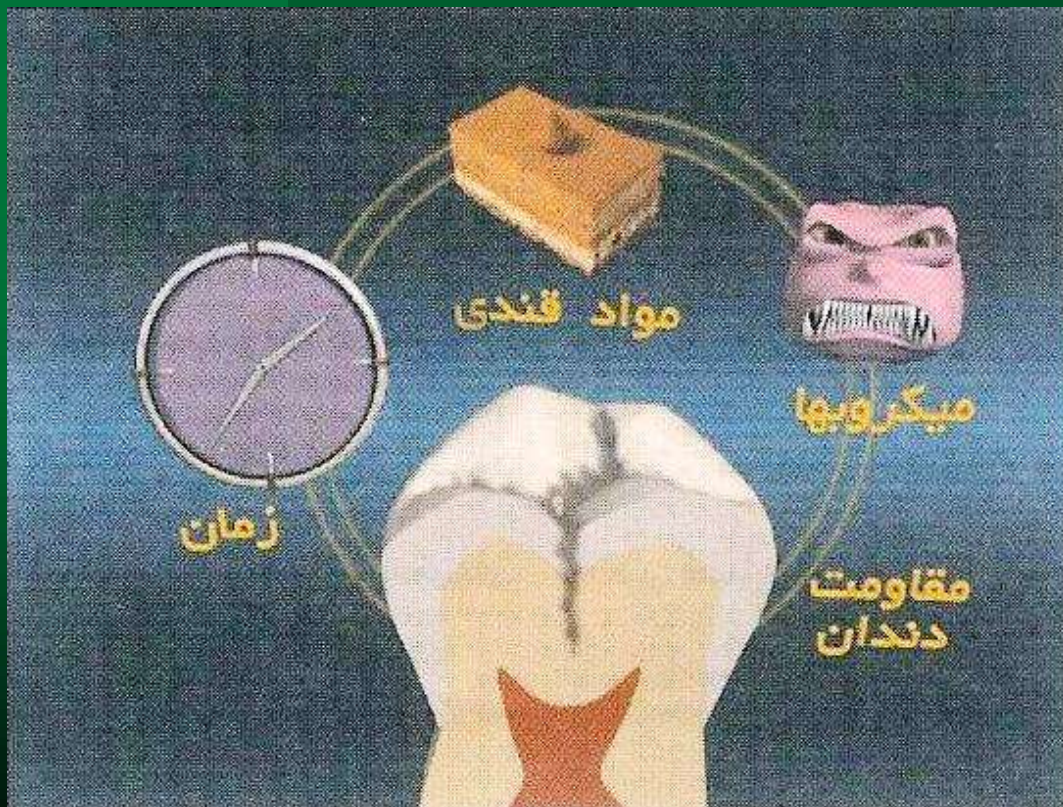

عوامل پوسیدگی زا :

❖ عدم رعایت صحیح و به موقع بهداشت دهان و دندان

❖ مصرف نامناسب مواد قندی

❖ مقاومت شخص

محل‌های شایع پوسیدگی:

❖ شیارهای سطح جونده

❖ سطوح بین‌دندانی

❖ طوق دندان

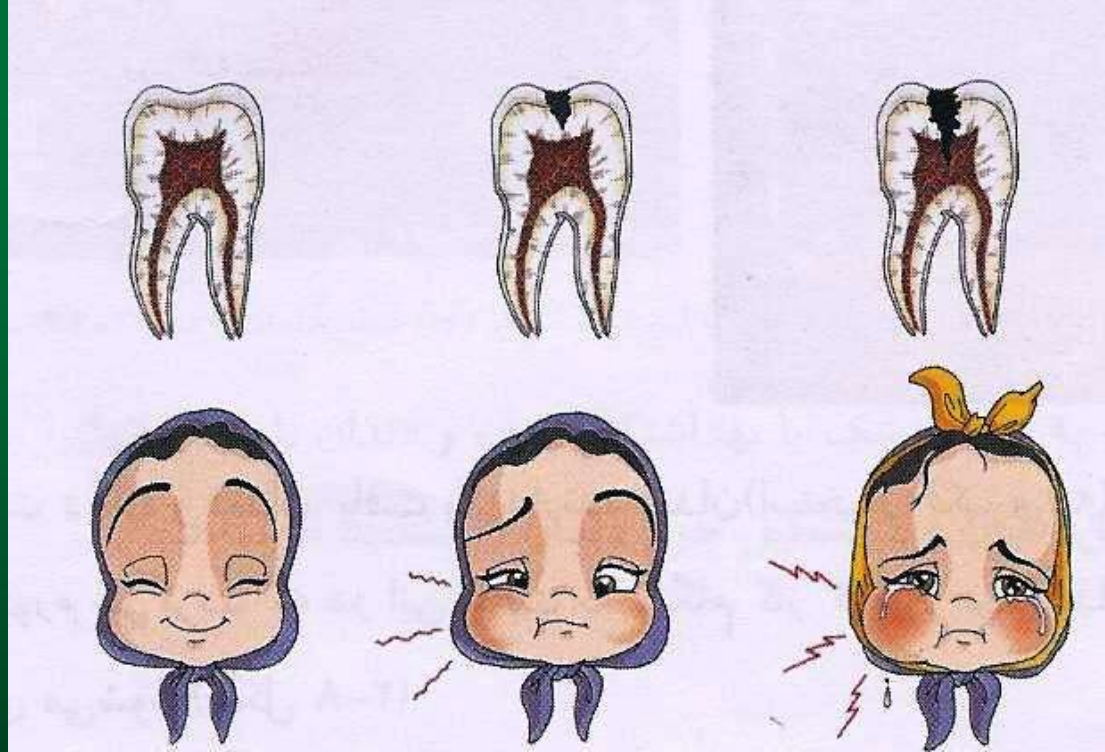

علائم پوسیدگی دندان :

- ▼ تغییر رنگ مینا به قهوه‌ای یا سیاه
- ▼ سوراخ شدن دندان
- ▼ بوی بد دهان
- ▼ حساس بودن یا درد گرفتن هنگام غذا خوردن

مراحل پیشرفت پوسیدگی:

انواع بیماریهای لته

▼ شاید تاکنون برایتان پیش آمده باشد که با دیدن علائم و نشانه های نامعمول در لته خود، مضطرب شده و به دنبال علت و راه درمان آن باشید. حال این سوال پیش می آید که از کجا بفهمیم بیماری لته داریم؟ ما در این مطلب انواع بیماری های لته و نشانه های آن را بررسی خواهیم کرد.

لثه و بیماری های آن:

تعریف لثه سالم:

رنگ صورتی

قوام سفت و محکم

تبعیت شکل لثه از شکل و طرز قرار گرفتن دندانها

تیز بودن لبه آن

نشانه انواع بیماریهای لثه کدامند؟

- بوی بد دهان
- حساس شدن دندان به سرما و گرما
- تحلیل لثه و مشخص شدن ریشه دندانها
- ورم و التهاب لثهها
- خونریزی بی دلیل لثهها
- احساس درد هنگام جویدن غذا
- لق شدن دندانها
- تغییر رنگ لثه

عوامل موثر در پیشرفت بیماری لته :

- ▼ قدرت دفاعی بدن
- ▼ قرار گرفتن دندان ها
- ▼ بیماری های سیستمیک

ژنژیویت Gingivitis

- ▼ یک بیماری التهابی است که در جایگاه مرزی لثه و دندان اتفاق می‌افتد. در این حالت، بافت نرمی که لثه را پوشش می‌دهد به شدت تحریک شده و ملتهب می‌شود. علائم این بیماری شامل خونریزی لثه، قرمزی و تورم، بوی بد دهان و ... هستند.
- ▼ علل اصلی ژنژیویت شامل برخی فاکتورهای محیطی مانند فشار و تحریک مکرر لثه، فاکتورهای شیمیایی مانند ترکیبات دخانیات و الکل، عوامل بهداشتی مانند بی‌توجهی به بهداشت دهان و دندان و فاکتورهای سیستمیک مانند بیماری‌های قلبی، دیابت و بارداری هستند.

❖ به طور کلی، نبود بهداشت دهان و دندان، مصرف دخانیات، فشار بر روی لثه و عدم درمان زمان بخش بیماری‌های دندانی و لثه می‌توانند به ظهور ژنژیویت منجر شوند. در صورت عدم اقدام به درمان درست و به موقع، ژنژیویت لثه می‌تواند به بیماری‌های جدی‌تری مانند پریودنتیت (Periodontitis)، که باعث تخریب بافت‌های پشتی لثه و حتی از دست رفتن دندان می‌شود، منجر شود

روش های پیشگیری و درمان ژنژیویت لته

- حفظ بهداشت دهان: شستشوی دهان منظم با محصولات ضد عفونی کننده دهان می تواند به پیشگیری از ژنژیویت کمک کند.
- تغذیه سالم: مصرف غذاهای سالم و متنوع، به جلوگیری از بروز ژنژیویت لته کمک می کند.
- رفع عوامل تحریک کننده: از جمله عواملی که می تواند باعث بیماری التهاب لته شوند، مصرف الکل و دخانیات و عوامل تحریک کننده دیگر هستند. رفع این عوامل می تواند به پیشگیری از بروز ژنژیویت کمک کند.
- استفاده از آنتی بیوتیک ها: برای درمان این بیماری پزشک می تواند آنتی بیوتیک تجویز کند.
- تمیز کردن دندان ها: پاکسازی بقایای غذا و پلاک از دندان ها می تواند به جلوگیری از بروز ژنژیویت کمک کند.
- عمل جراحی: در صورت پیشرفت ژنژیویت به مراحل پیشرفته تر، بسته به شدت بیماری، عمل جراحی ممکن است لازم باشد.
- لازم به ذکر است که بهترین راه برای پیشگیری از بیماری ژنژیویت لته، حفظ بهداشت دهان و دندان منظم، تغذیه سالم و مصرف داروهای تجویز شده توسط پزشک است

سیاه شدن لثه

❖ سیاه شدن لثه ممکن است به دلیل عدم رعایت بهداشت دهان و دندان و یا مصرف بعضی از داروها و یا سیگار کشیدن اتفاق بیفتد. عدم درمان این بیماری می‌تواند عوارض زیادی برای بدن به وجود بیاورد. به همین دلیل رسیدگی و توجه به آن اهمیت زیادی دارد. راه‌های درمانی مختلفی برای رفع سیاهی لثه، با توجه به تشخیص متخصص وجود دارند، ولی معمولاً درمان جراحی لثه و لیزر درمانی برای این بیماری استفاده می‌شود.

پریودنتیت:

پریودنتیت از جمله بیماری‌های حاد لثه محسوب می‌شود که در آن ابتدا لثه تحلیل می‌رود و در ادامه قسمتی از فک و استخوان نگهدارنده دندان از بین می‌رود. این بیماری به نحوی است که اگر در مراحل اولیه به آن رسیدگی شود دندان پزشک می‌تواند با ضد عفونی کردن عمقی ریشه‌ها، دندان‌ها و لثه آن را به خوبی درمان کند. ولی اگر به مراحل پیشرفته تر برسد باعث ایجاد سوراخ در لثه و از دست رفتن دندان‌ها می‌شود.

سفید شدن لثه

▼ اختلالات زیادی می تواند موجب سفید شدن لثه ها شود. از آفت و برفک دهانی گرفته تا بیماری های نادر دهان و لثه. اما از شایع ترین دلایل آن کم خونی است که راه درمان آن داشتن رژیم غذایی درست و مصرف ویتامین ها هست. اما در کل برای این بیماری باید گفت در صورت مشاهده چنین عارضه ای سریعا برای تشخیص و درمان مناسب آن، به پزشک مراجعه نمایید.

عقب رفتن لثه

▼ علت اصلی عقب رفتن لثه، بهداشت ضعیف دهان است. البته این بیماری ارثی هم می‌تواند باشد و در افرادی که بهداشت دهانی خوبی دارند هم دیده شده. گاهی نیز ممکن است این بیماری به علت مسواک زدن شدید به وجود بیاید. برای درمان آن باید به پزشک مراجعه کرد. ولی اگر عقب رفتگی خفیف باشد نیازی به درمان ندارد و بهترین درمان آن، آرام مسواک زدن است.

سرطان لثه

همانطور که می‌دانید به تکریر بی‌رویه سلول‌ها، سرطان می‌گویند. در سرطان لثه، هم سلول‌های لثه بالایی و هم پایینی بیش از اندازه تقسیمات سلولی انجام می‌دهند. سرطان لثه یا همان سرطان دهان بیشتر در آقایان و افراد مسن دیده می‌شود. از مهمترین عوامل سرطان لثه مصرف دخانیات و به طور کلی دود حاصل از تنباکو است. تشخیص زود هنگام این بیماری بسیار اهمیت دارد و در صورت تشخیص و درمان به موقع درمان موفقیت‌آمیز را به همراه خواهد داشت.

علائم سرطان لثه

-
۱. وجود توده‌ای داخل دهان که از بین نمی‌رود
  ۲. یک زخم دردناک که ممکن است سفید، کم رنگ، قرمز، تیره یا تغییر رنگ داده باشد و در عرض ۱۴ روز بهبود نمی‌یابد.
  ۳. خونریزی لثه
  ۴. ترک خوردن لثه
  ۵. مشکل در خوردن و آشامیدن
  ۶. لق شدن دندان‌ها یا پروتزهای نامناسب
  ۷. درد
  ۸. غدد لنفاوی متورم در گردن
  ۹. بی‌حسی موضعی در اطراف گلو و گردن
  ۱۰. احساس مسدود شدن راه مری
  ۱۱. تغییر شکل فک
  ۱۲. تغییر ناگهانی نظم دندان‌ها
  ۱۳. ناحیه ضخیم شده لثه
  ۱۴. کاهش وزن غیر قابل وصف

ورم لثه

❖ یکی از انواع بیماری های لثه ورم لثه انواع مختلفی دارد که به دلایل مختلفی به وجود می آید ولی علت شایع آن، رعایت نکردن بهداشت فردی است. لازم به ذکر است که ورم لثه ناشی از پلاک ممکن است توسط باکتری، ویروس و یا قارچ خاصی ایجاد شود.

❖ علت التهاب لثه تجمع پلاک باکتری های بین و اطراف دندانها است که با مرور زمان اگر شخص از مسواک و نخ دندان به طرز درست استفاده نکند، این پلاکها بیشتر شده و در نتیجه منجر به تخریب بافت و ورم لثه می شود. در مراحل شدیدتر ممکن است شخص به طور کلی دندان خود را از دست بدهد.

1

Healthy Teeth & Gums

2

Gingivitis

3

Early Periodontitis

4

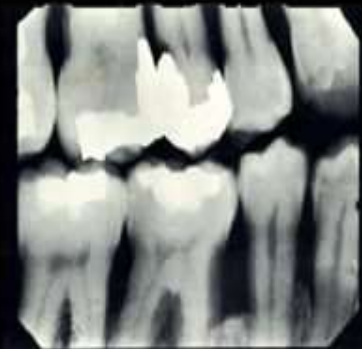

Moderate Periodontitis

5

Advanced Periodontitis

بیماری های شایع دهان:

برفک دهان:

- برفک دهان به انگلیسی **oral thrush**، نوعی بیماری قارچی در دهان است. به طور کلی وقتی این نوع قارچ به صورت کنترل نشده‌ای رشد می‌کند، می‌تواند عفونت دهانی ایجاد کند. همچنین این بیماری در نوزادان و کودکان نیز دیده می‌شود. دقت داشته باشید عفونت موجب برجستگی‌های سفید رنگ بر روی زبان یا قسمت داخل گونه‌ها می‌شود، که رشد قارچ‌ها با اولین درمان متوقف می‌شود. در نظر داشته باشید برفک دهان یک عفونت خفیف است و به ندرت عوارض ایجاد می‌کند با این وجود برای افرادی که سیستم ایمنی ضعیفی دارند می‌تواند خطر ساز باشد
- راه های سرایت برفک دهان چیست؟ عفونت برفک دهان از فردی به فرد دیگر سرایت نمی‌کند، اما اگر قارچ کاندیدا در بزاق فردی باشد و از طریق بوسیدن، خوردن غذا و آب در یک ظرف یا لیوان مشترک دیگری با آن تماس پیدا کنید، می‌تواند به شما منتقل شود.

علائم برفک دهان

در مراحل اولیه‌ی برفک دهان ممکن است هیچ علامتی ایجاد نکند، با این وجود با گذشت زمان و رشد مداوم قارچ، هر کدام از علائم زیر ممکن است دیده شود:
برجستگی‌های سفید رنگ روی زبان، لثه‌ها، لوزه‌ها و داخل گونه‌ها
خونریزی مختصر به هنگام خراشیدگی برفک‌ها

درد در محل برجستگی‌ها
زخم و خشکی‌های گوشه‌ی لب و دهان
مشکل در بلع

مزه‌ی بد در دهان
گاهی اوقات برفک دهان در نوزادان موجب علائم زیر می‌شود:

مشکل در غذا خوردن
تحریک پذیری 0نق زدن

بهترین دارو و قطره برفک دهان چیست؟

قرص فلوکونازول یا کپسول فلوکونازول برای برفک دهان: یک داروی ضد قارچ است و برای درمان برفک دهان می تواند موثر باشد

قرص و قطره کلوتریمازول برای برفک دهان: پزشک ممکن است این قرص مکیدنی را برای شما تجویز کند. این دارو را در دهان گذاشته تا زمانی که کاملاً حل شود
قرص نیستاتین یا قطره نیستاتین برای برفک دهان: یک دهان شوی ضد قارچی است که در کل دهان آن را چرخانده سپس بلعیده می شود

اینتراکونازول: یک داروی ضد قارچ خوراکی است که در کسانی که به درمان های اولیه مقاوم اند یا آلوده به عفونت HIV استفاده می شود

ژل برفک دهان داکتارین

قطره ویوله دوژانسین برای برفک دهان

آمفوترسین B این دارو برای درمان عفونت های شدید استفاده می شود

میترونیدازول برفک دهان

دیفن هیدرامین برای برفک دهان

تبخال:

▼ تبخال از ویروسی به نام هرپس سیمپلکس به وجود می آید. بروز تبخال به صورت تاول های کوچک در نواحی مبتلا است. این عارضه پوستی معمولاً در اطراف لب و نواحی مخاطی دیگر مانند اندام تناسلی ظاهر می شود. سرایت تبخال هم به طور مستقیم از طریق بزاق یا تماس پوستی و هم به صورت غیرمستقیم مثل استفاده از لیوان یا فنجان فرد مبتلا یا تماس با ترشحات بزاقی، چشمی، ادرار یا مدفوع می باشد

تاول ها و زخم های تب خال تا زمانی که بهبود نیافته باشند مسری هستند، چه در موقع اولین بروز تب خال و چه در بروز مجدد آن. سرایت تبخال به قدری شایع است که گمان بهداشت جهانی بر آن است که بیشتر افراد پیش از ده سالگی به این ویروس آلوده شده اند. ویروس تب خال مدتها قبل از این که به صورت عفونت فعال بروز پیدا کند ، معمولا به صورت غیرفعال و نهفته در بدن باقی می ماند

برای درمان تبخال باید صبور بود تا دوره بیماری طی شود . درمان های معمول بیشتر جهت کاهش درد و پیشرفت ناحیه درگیر موثر هستند . معمول ترین درمان قرار دادن لایه نازکی از کرم ضد ویروس آسیکلوویر (پماد تبخال) با استفاده از گوش پاک کن بر روی تب خال هر شش ساعت است.

آفت دهان چیست؟

علت آفت هنوز به طور قطع مشخص نیست، اما قرار گرفتن در برخی شرایط و همچنین بروز مشکلاتی خاص می‌تواند ریسک ابتلا به آفت دهن را افزایش دهد.

یکی از رایج‌ترین علت‌های آفت وارد شدن ضربه است. معمولاً ورزشکارانی که در معرض ضربه به دهان قرار دارند، افرادی که ناخواسته بخش داخلی گونه، لب یا زبان را گاز می‌گیرند و یا افرادی که از براکت‌های ارتودنسی استفاده می‌کنند، بیشتر در معرض ابتلا به آفت قرار دارند. در بسیاری از مواقع مصرف غذا و نوشیدنی داغ و همچنین فرورفتن دندان شکسته موجب ایجاد آفت می‌شود

استفاده از تنباکوی جویدنی - حساسیت به برخی غذاها - سترس - تغییرات هورمونی - بیماری کرون و کولیت - ضعف شدن سیستم ایمنی بدن - کمبود ویتامین و مواد معدنی

درمان آفت:

مقداری یخ روی آفت قرار دهید

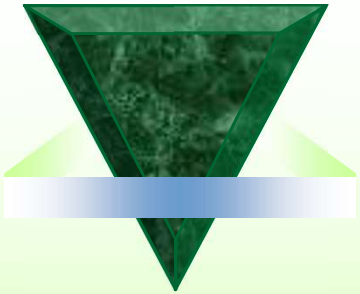
برای درمان آفت مکمل آهن مصرف کنید

به عنوان درمان خانگی آفت دهان از آب نمک استفاده کنید

پیشگیری از بیماریهای دهان و دندان

اصول بهداشت دهان و دندان:

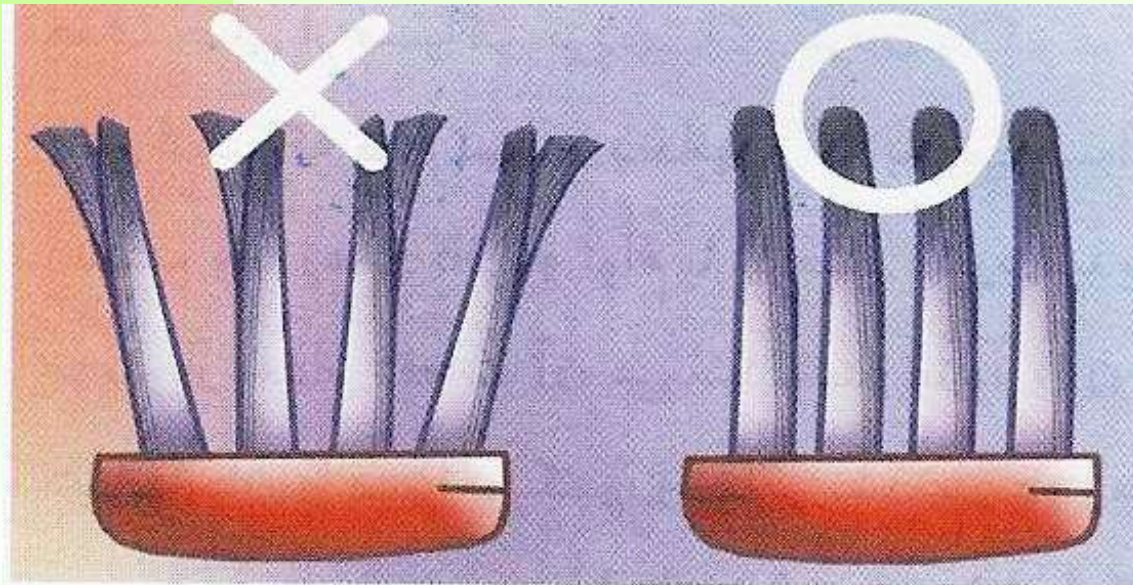
• استفاده از مسواک و خمیر دندان

شرایط یک مسواک خوب

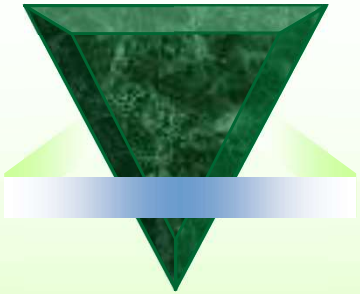
جنس ✓

کیفیت ✓

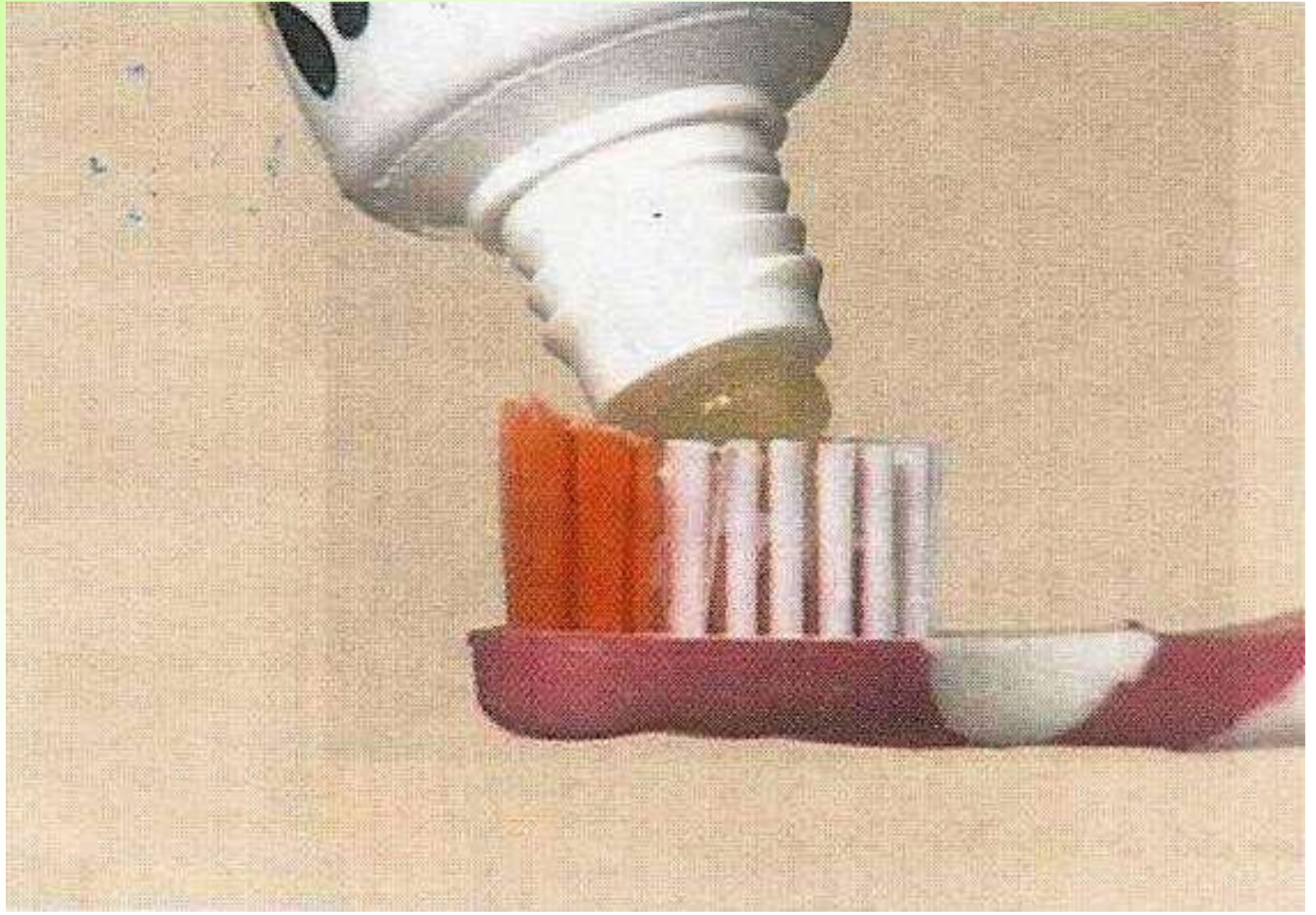
اندازه ✓

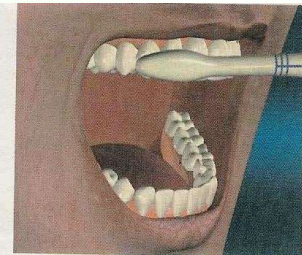
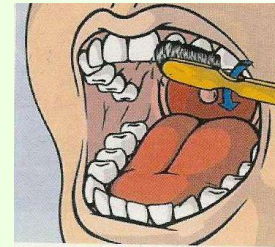
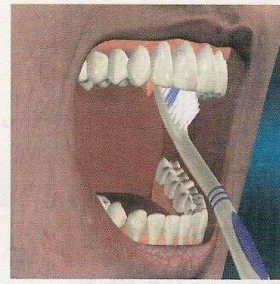
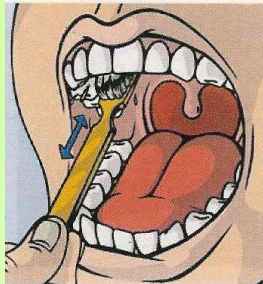

خمير دندان:

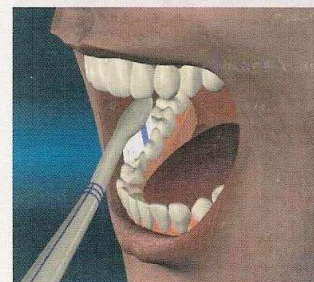
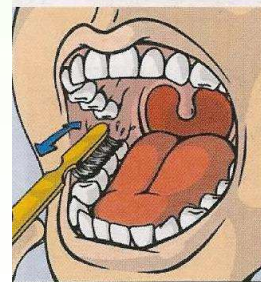
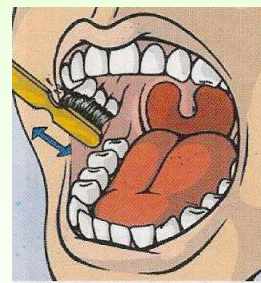
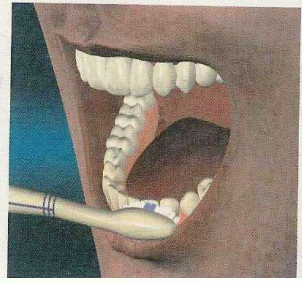
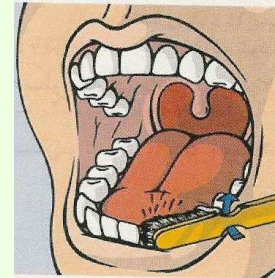
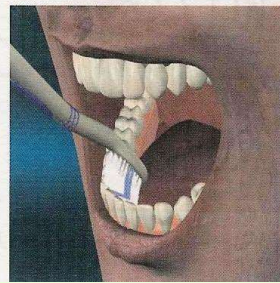
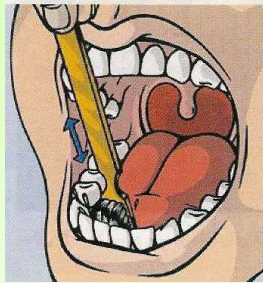

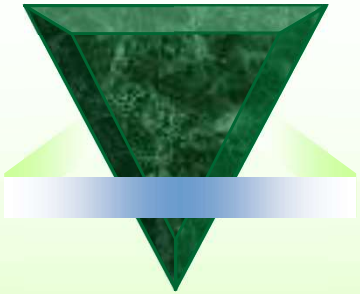
روش درست مسواک زدن:

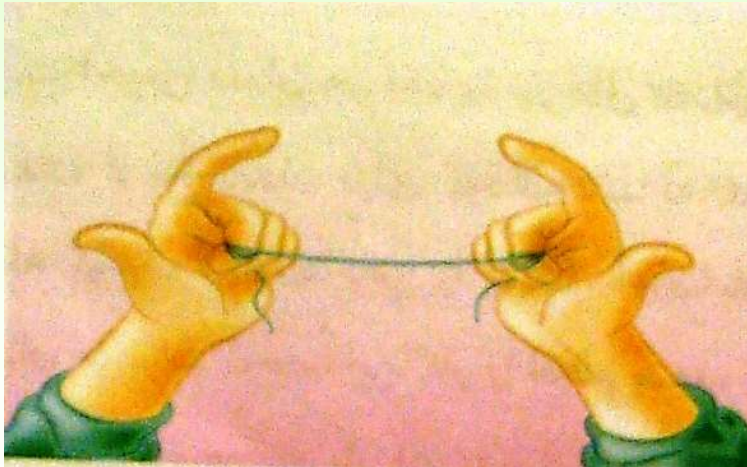
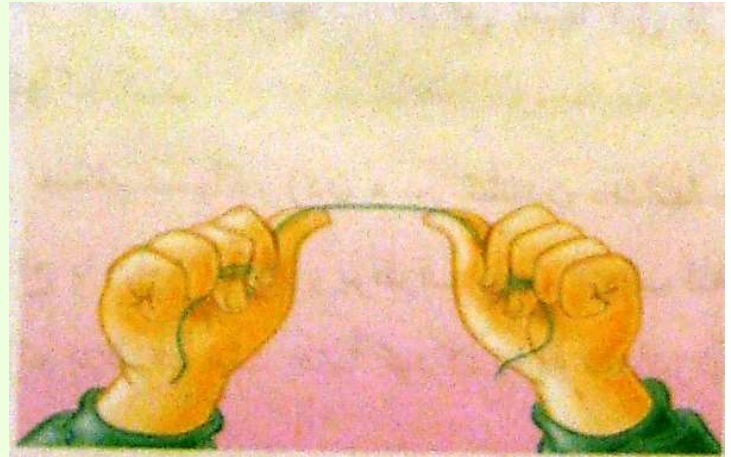
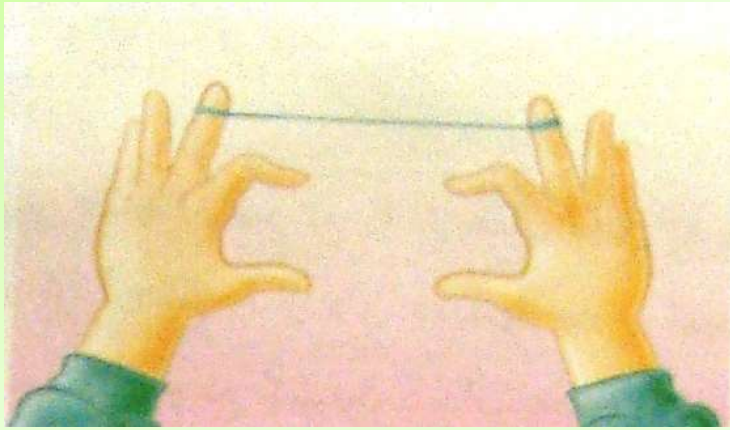
دندانهای فک بالا را با حرکت مسواک به سمت پایین تمیز می کنیم.

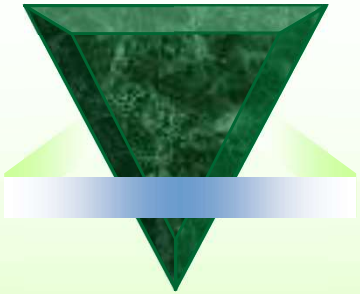

استفاده از نخ دندان:

فلوراید چیست؟

– فلوراید یک ماده طبیعی است که باعث افزایش مقاومت دندانها در برابر پوسیدگی می شود میزان مناسب فلوراید آب آشامیدنی $1/2$ ppm تا $0/7$ می باشد

روش های مختلف استفاده از فلوراید:

روش موضعی:

دهانشویه سدیم فلوراید ✓

خمیر دندان حاوی فلوراید ✓

ژل و وارنیش فلوراید ✓

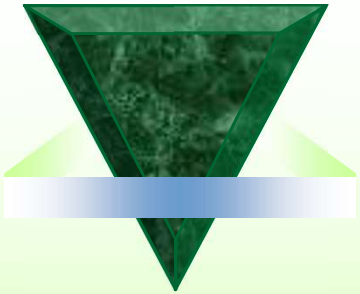
روش خوراکی :

افزودن فلوراید به آب آشامیدنی

افزودن فلوراید به نمک، شیر و غیره

استفاده از قرص و قطره فلوراید

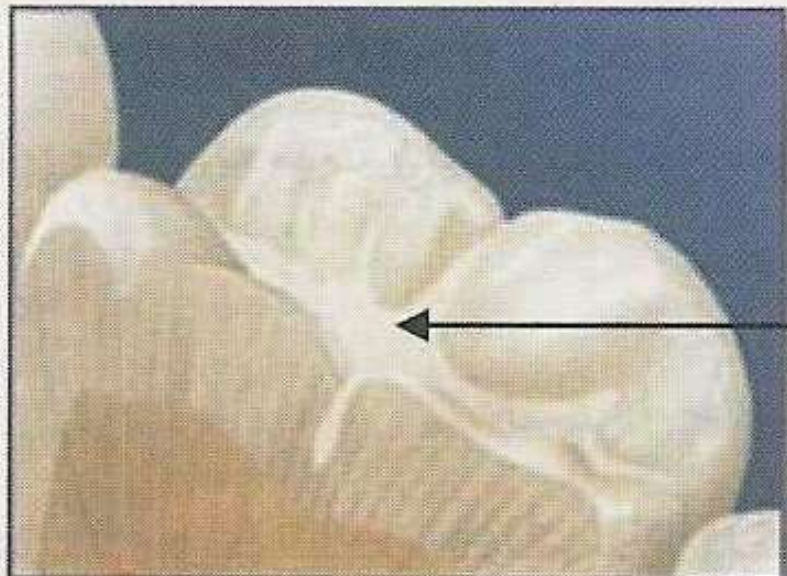
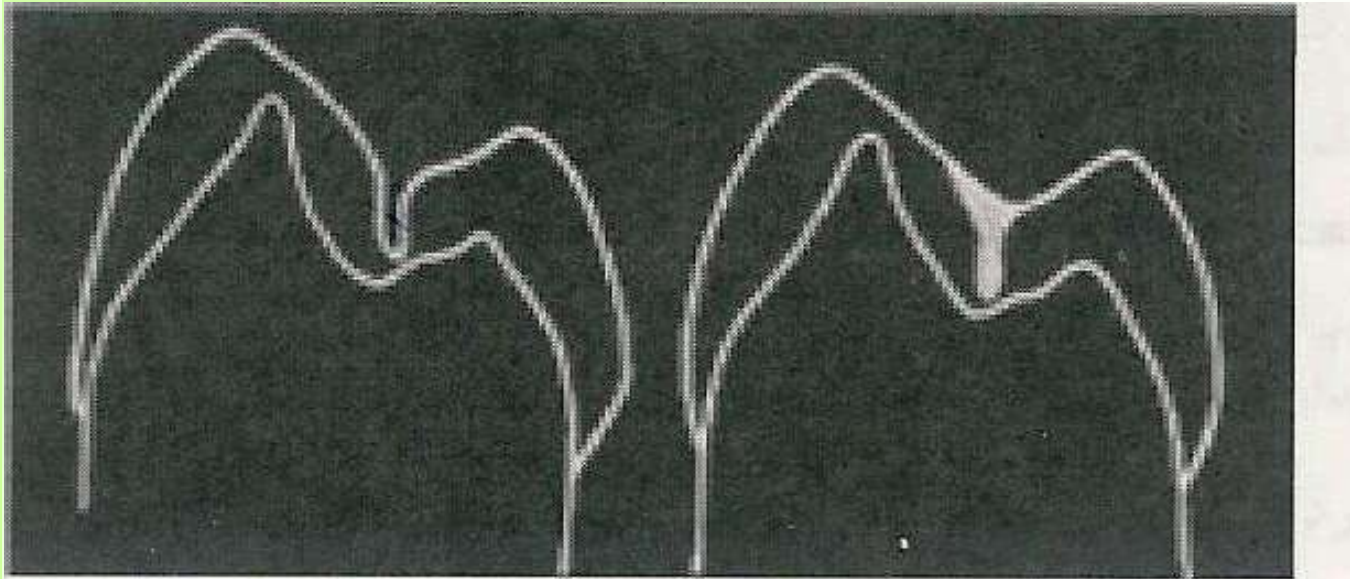

فلوروزیس چیست؟

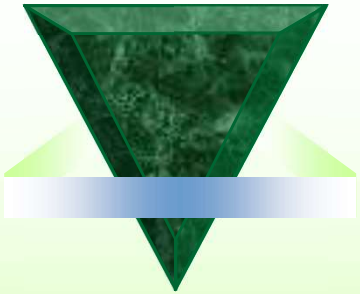

مسدود کردن شیارهای دندانی (فیشر سیلانت):

فیشر سیلانت

تغذیه:

- ✔ زمانی که دندان در حال شکل گیری است (قبل از رویش دندان)
- ✔ پس از رویش دندان در دهان

پوسیدگی زایی مواد غذایی :

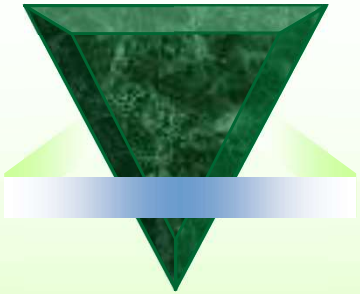
شکل ماده غذایی ✓

قوام ماده غذایی ✓

دفعات مصرف مواد غذایی ✓

غذاها و مایعاتی که همراه باهم مصرف می شوند ✓

مراقبت های دهان و دندان

اهداف: ✓

- آشنایی با علایم رویش دندان
- نحوه تمیز کردن لثه و دندانهای نوزاد
- نحوه مسواک زدن برای کودکان ۱ تا ۶ سال
- مراقبت دهان و دندان کودکان ۶ تا ۱۲ سال

مراقبت دهان و دندان کودکان زیر دو سال :

رویش دندان :

- قرمزی و التهاب لثه
- برجستگی لثه و خارش
- افزایش بزاق
- ناراحتی و گریه
- بی خوابی
- نوک زدن دندان از لای لثه

نحوه تمیز کردن لثه و دندانهای نوزاد:

سندرم شیشه شیر:

تأثیر قطره آهن بر روی دندان های کودکان:

نحوه مسواک زدن برای کودکان ۱ تا ۲ سال:

- بهترین روش برای کودکان این گروه سنی روش افقی است.
- حدود ۲ سالگی استفاده از خمیر دندان را می توان شروع کرد.

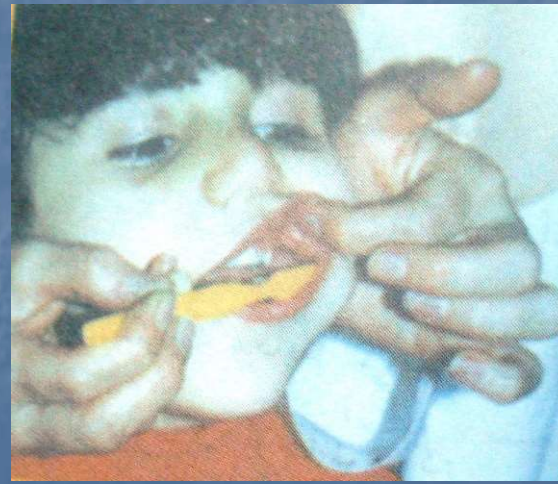
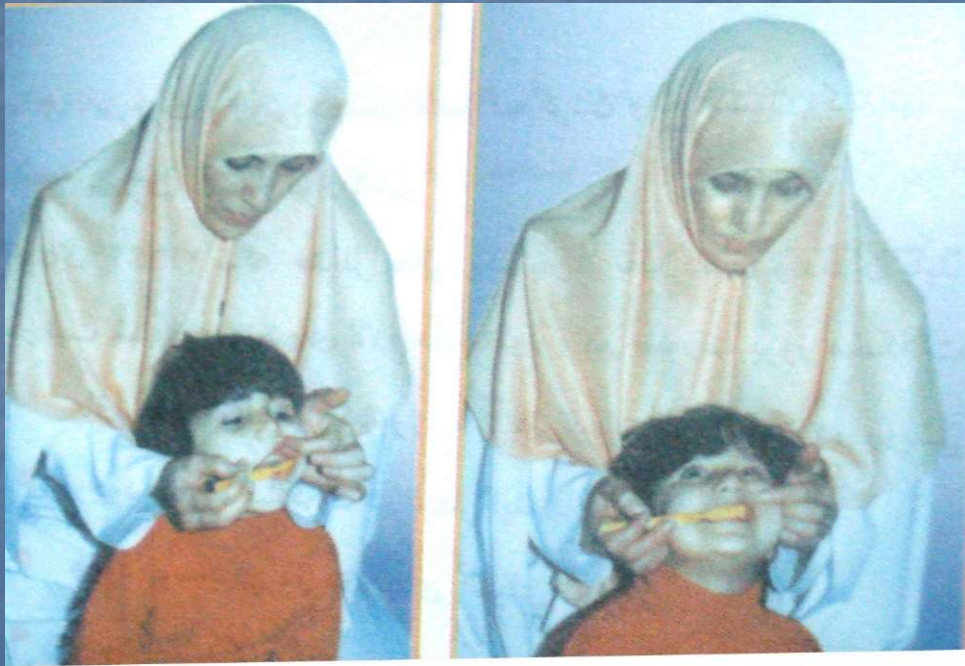

مراقبت دهان و دندان کودکان ۲ تا ۵ سال :

■ آموزش تغذیه

■ آموزش نحوه مسواک زدن و نخ دندان

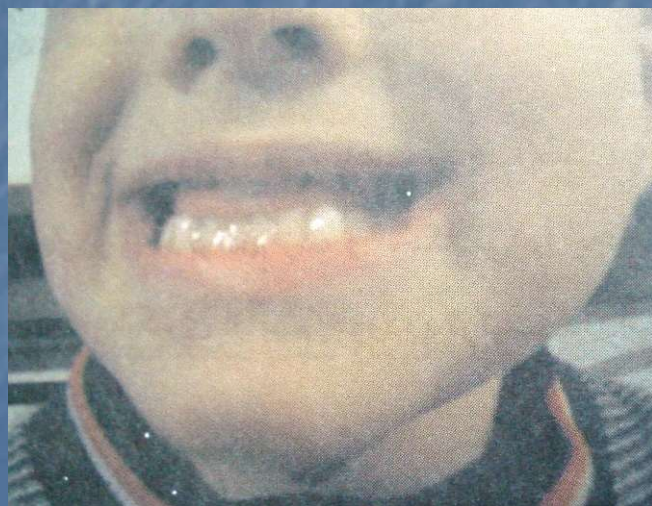

عادات غلط دهانی در کودکان :

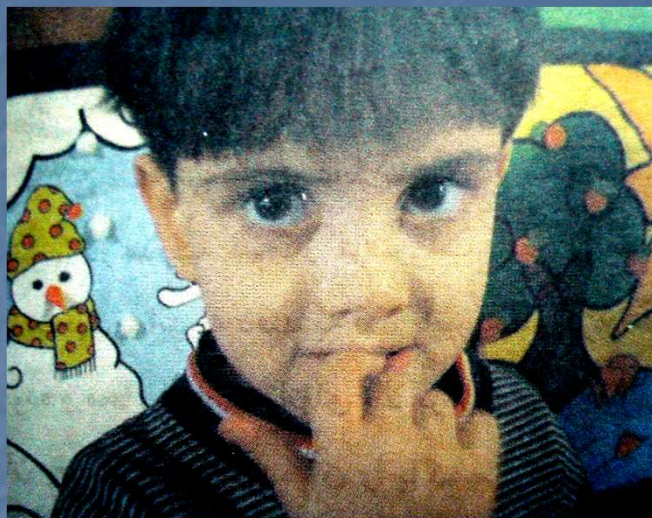
■ مکیدن لب

■ قرار گرفتن زبان

بین دندان

■ جويدن ناخن

■ مکيدن انگشت

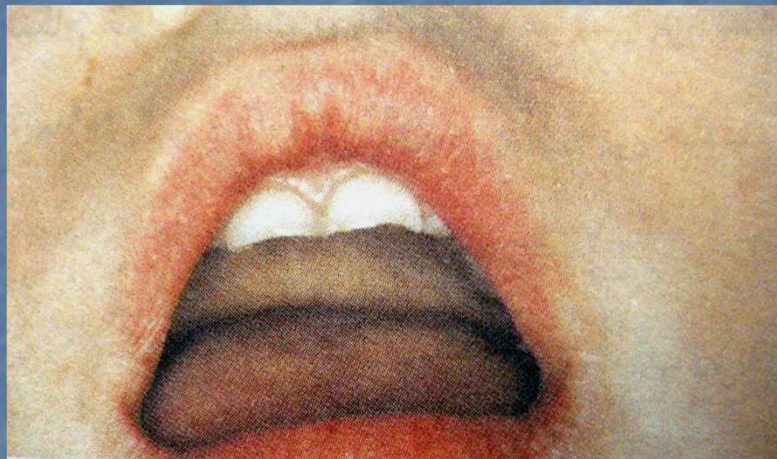

■ جويدن گونه

■ سائيدن دندانها روی هم

■ پستانک

آسیب دیدگی و شکستگی دندانها:

■ شکستگی قسمتی از تاج :

■ بیرون افتادن دندان از دهان: دندان در یک محیط مرطوب مثل سرم نمکی، شیر، آب جوشیده سرد و یا زیر زبان فرد قرار گیرد و فوراً به دندان پزشک ارجاع شود .

بانشکر

مرکز بهداشت شهرستان رشت
واحد سلامت دهان و دندان

15 12:07AM